

**Ytre Hvaler
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 325
1502 MOSS

Besøksadresse
Skjærgårdens Hus
Vadbenken 8
1680 Skjærhalden

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 69247024
OVADMMAILADRESSE
fmosmoo@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/ytre-hvaler>

Hvaler kommune
Storveien 32
1680 SKJÆRHALDEN

Saksbehandler Monika Olsen

Vår ref. 2022/13224-4 432.3

Deres ref. 2022/629

Dato 27.06.2022

Tillatelse - nytt felles VA-anlegg på 47/365 med flere - Tokollen / Tohellestranda - Grøtvika / Bastangen - Utgårdskilen på Vesterøy - Ytre Hvaler nasjonalpark

Søknad om tillatelse til framføring av fellesledning for vann og avløp i sjø og på land - gbnr 47/365 mfl – Tokollen/Tohellestranda - Grøtvika/Bastangen - Søndre Utgård ble behandlet i Ytre Hvaler nasjonalparkstyre 01.07.2022.

Nasjonalparkstyrets vedtak

Settes inn

Sekretariatets forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Ytre Hvaler gir tillatelse til framføring av ledning for vann og avløp i sjø og på land - gbnr 47/365 mfl - Tokollen/Tohellestranda - Grøtvika/Bastangen - Søndre Utgård i trase som inntegnet på kart vedlegg 5 datert 15.03.2022. Trekkerør for fiber legges med. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Trase til vann og avløp (VA) skal legges i terrenget så skånsomt som mulig, aldri på bart fjell og dekkes til slik at den blir minst mulig synlig, men så grunt som teknisk mulig.
- VA-trase skal være godkjent av berørte grunneiere og med tillatelse fra kommunen
- i sjøen (Kilen) skal ledningene legges på bunnen og festes med betonglodd for å forhindre bevegelse, oppflyting og slitasje på vegetasjon. Ledningen tilkobles eksisterende fellesledning som nylig er lagt i Kasa av tiltakshaver med styrets tillatelse 08.12.2019.
- Ved de to landtakene over strandenga nordvest og nordøst i Kilen skal det tas ekstra hensyn ved graving, bruk av tunge maskiner og midlertidig lagring av masser. Masser må lagres slik at de ikke legges over sårbare arter. I strandområdet vil nasjonalparkforvalter være med for avklaring av arbeidene på forhånd, og hvor maskiner kan framføres, for å unngå å kjøre der det vokser bl.a strandrisp i strandkanten.

Nasjonalpark Ytre Hvaler
Naturreservat Teineholmen
Marine verneområde Rauerfjorden

- Innefor nasjonalparken skal det kun brukes liten graver med gummibelte. Den kan kun brukes i tørt vær. Der minigraver benyttes skal anleggsbredden og terrenginngrepene holdes på et minimum, og det skal tas hensyn til eksisterende vegetasjon.
- oppgravd trase innenfor nasjonalparken skal ha smalest mulig bredde og grunnest mulig dybde for å unngå å endre dreneringsforhold
- det skal ikke felles større trær
- det skal heller ikke felles mindre trær med mindre det er helt nødvendig
- dersom det blir nødvendig å felle enkelttrær skal hogst avklares på forhånd med nasjonalparkforvalter
- deler av traséen bør graves for hånd hvis det står monumentale, døende eller andre verdifulle trær i veien. Dette for å skåne mest mulig av røttene til trærne samt trærne selv.
- Etter gravearbeid skal området fremstå som før i størst mulig grad. Ved gravearbeid i områder med større stein, må stein med mose på toppen ivaretas, og plasseres slik at mosen peker opp også etter gravearbeidet. Stein skal heller ikke «ryddes opp i» eller plasseres på rekke, men legges tilbake i uordnet rekkefølge med mosen opp.
- det skal kun benyttes stedegne masser til overdekking av ledningene
- de øverste jordlagene skal legges øverst når grøfta fylles igjen
- oppgravde masser lagres i umiddelbar nærhet til grøfta
- landskapet skal tilbakeføres til det opprinnelig så langt det lar seg gjøre; der vegetasjon (gras, lyng og urter) fjernes, skal denne graves opp med så mye planterøtter som mulig, og legges tilbake som toppdekke så raskt som mulig; selv om vegetasjonen skulle visne før den legges tilbake, er det en frøbank her som vil bidra til raskere restaurering/tilgroing av stedegen vegetasjon i traseen.
- det skal tas hensyn til allmenhetens ferdsel, som må berøres i så liten grad som mulig

Vedtaket er fattet i medhold av verneforskriften § 3 pkt.1.3 i).

Denne tillatelsen skal være tilgjengelig når oppdraget gjennomføres.

Saksfremlegg til nasjonalparkstyret

Sak 2022-22 Søknad om tillatelse til framføring av fellesledning for vann og avløp i sjø og på land - gbnr 47/365 mfl – Tokollen/Tohellestranda - Grøtvika/Bastangen - Søndre Utgård

Søknad til nasjonalparkstyret

Hvaler kommune oversendte 06.04.2022 søknad om tillatelse etter forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark for

Eiendom: Gnr/bnr 47/4 og 47/365 m.fl – alle eiendommene ligger utenfor nasjonalparken

Tiltakshaver: Søndre Utgårdskilen VA ved Thomas Knudsen
Ansv. søker: Hvaler Rørleggerbedrift AS
Planstatus: kommuneplanens arealdel 2019-2023 - Landområdet er avsatt til landbruks-, natur og friluftsmål (LNF) og ligger delvis i 100-metersbeltet langs sjøen. Det statlig sikra friluftsområde Utgård blir berørt av den nordvestre traseen til gnr/bnr 47/4. Området er også underlagt arealformålet 6001 – bruk og vern av sjø, vassdrag og strandsone, hvor det er plankrav for fremføring av vann- og avløpsledninger til 9 eiendommer, hvorav 8 er fritidseiendommer.

Ledningstraseen går delvis gjennom Ytre Hvaler nasjonalpark

Tiltakets art: Fremføring av fellesledning for vann og avløp sjø og på land.

Søkerens begrunnelse for dispensasjon:

Tiltakshaverne ønsker å oppgradere sanitæranleggene på omsøkte eiendommer. Dette innebærer fremføring av vann- og spillvannsledninger til eiendommene slik at det ikke er nødvendig å bære vann inn og slippe det ut i terrenget. Tilkobling av eiendommene til offentlig spillvann vil dessuten gi tiltakshavere mulighet til montering av vannklosett og det vil også muliggjøre og øke standarden på øvrig sanitæranlegg med baderom og kjøkken.

Det tilstrebes at naturinngrepene holdes på et minimum og at terrenget etter anleggsperioden tilbakeføres til sin opprinnelige tilstand. Vi anser terrenginngrepene for å være begrenset, både i fysisk omfang og tid.

Prosjektetrase er gått opp og naturtilpasset med hensyn til minimalt naturinngrep. Rørene legges i eksisterende vegetasjonsbelter hvor stedege masser i størst mulig grad benyttes til overdekning. Dette medfører at inngrepene restitueres raskt. Etter vårt syn mener vi at fordelene ved dette prosjektet er større enn ulempene ved at spillvann og evt. avrenning fra utedo tidligere har gått rett ut i naturen.

Å knytte eiendommene til vann- og avløpssystem vil være positivt ut fra miljøhensyn og samsvarer med kommunes ønske om å tilkoble fritidsboliger til regulerte vann og avløpsanlegg. Slik vi ser det er det nødvendig å legge V/A-ledninger i nevnte område for å kunne koble eiendommene til offentlig V/A.

Søknaden er oversendt Statsforvalteren i Oslo og Viken, Viken Fylkeskommune, Norsk Maritimt Museum, kommunens havnemyndighet (Borg Havn) og Kystverket. Vedlagt følger kommunens oversendelsesbrev og relevante søknadsdokumenter (vedlegg 1-12). Kommunen avventer vedtak fra nasjonalparkstyret.

Regelverk

Ytre Hvaler nasjonalpark ble opprettet 26.06.2009. Formålet (§ 2) er å:

- bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,
  - bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,
  - bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.
- Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Etter § 3 pkt. 1.1 a) er området "vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger...".

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til innlegging av vann og avløp forutsatt at naturmiljøet ikke skades jf. § 3 pkt.1.3 i).

Hvorvidt det skal gis slik dispensasjon, må vurderes konkret i det enkelte tilfelle. Vernemyndighetene må påse at det ikke gis tillatelse til tiltak på en måte eller i et slikt omfang at det får en vesentlig negativ effekt på verneverdiene.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget § 8, føre-var-prinsippet § 9, økosystemtilnærming og samlet belastning §10, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse §11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12.

Vurdering av saken

Formålet med Ytre Hvaler nasjonalpark jf. verneforskriften § 2 verneformålet er bl.a å bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge inkludert kystlandskap med sjøoverflate. Allmenhetens muligheter for utøvelse av friluftsliv i nasjonalparken er også en del av verneformålet, og en viktig del av friluftslivet er ofte opplevelsen av stillhet, ro og fravær av menneskeskapt forstyrrelser.

Søknad gjelder graving av VA-trase til til 9 eiendommer, hvorav 8 er fritidseiendommer. Innenfor nasjonalparken er den nordvestre traseen ca. 75 meter lang, og den nordøstre straseen ca. 135 meter lang, hvorav ca. 35 meter er på land. Alle 9 eiendommene ligger utenfor nasjonalparken, men skal tilknyttes ved etablering av private stikkledninger til eksisterende VA-ledning som går fra Kilen til hyttefeltet vest for Vestre Kilen, og som ble gitt np-styrets tillatelse 08.12.2019.

Nasjonalparkstyret vurderer kun de to omsøkte nye traséene der de går innenfor grensene til Ytre Hvaler nasjonalpark. Kunnskap om naturmangfoldet i området er hentet fra databasene Artskart og Naturbase, egen kjennskap til området og forvaltningsplanen for Ytre Hvaler nasjonalpark.

Natur- og landskapsverdier

Tiltaket vil i landtaket berøre 100m sonen og Ytre Hvaler nasjonalpark, Tohellestranda, som er en semi-naturlig strandeng med moderat kvalitet og dårlig tilstand, og Kasekilen (strandeng og strandsump) med verdi svært viktig.

Strandenga der rørtraséen skal gå, inneholder flere rødlistete eller sjeldne arter. Strandrisp er tatt ut av den norske rødlista da bestanden synes å ha økt noe på landsbasis, men likevel er dette en sårbar art da våre strandenger gror igjen av grovere vegetasjon nå som beitet på strandenger er blitt en sjeldenhet. Rørtraseen berører ikke lokaliteter med strandrisp, men man må være klar over lokaliteten ved framføring av gravemaskiner, utstyr mm. Nasjonalparkforvalter skal vise denne lokaliteten til ansv. søker før motorferdsel og gravearbeidet starter.

Strandenga har flere småplanter som er nasjonalt rødlistet. Disse er også utsatt for gjengroing. To slike er dverggylden og tusengylden. Begge regnes for å ha en solid frøbank, dvs frø som ligger i jorda i påvente av gunstigere vekstforhold. Om jordsmonnet beveges og blottlegger jord, slik som ved småskalert graving, oppleves gjerne at disse frøene aktiveres og gir mange planter inntil konkurrentene igjen overtar og fortrenger pusleplantene. Strandmalurt er en aktuell art på strandenga. Arten var tidligere kjent en del lenger sør på strandenga, og vil uansett ikke komme i konflikt med traséen som er inntegnet. En art som kan være lett å overse er ormetunge. Denne sårbare bregnen har enkelte år store bestander på denne strandenga, men etter tørkesommeren i 2018 fikk bestanden et tydelig tilbakeslag, men ble observert her også i 2019, ifølge Artskart. Strandrødtopp er også en rødlistet art kjent flere ganger fra denne strandenga. Enkelte år med jevn fuktighet kan denne arten skape et lilla skjær over strandenger som denne. Arten har en ganske veletablert frøbank som det er usannsynlig at vil ta særlig skade ved at en smal grøft, hvor jorda legges på plass etterpå, vil desimere bestanden i nevneverdig grad.

Deler av VA-ledningene søkes å ligge i sjø; ca 100 m. I Kilen er det registrert lokalt viktig bløtbunnsområde. De private stikkledningene er planlagt å kobles til VA-ledningen som kommer fra Utgårdskilen. Innenfor nasjonalparken anser vi at en mindre rørledning på 100 meter som knyttes til eksisterende sjøkabel ikke vil medføre irreversible skader på naturverdiene her, hvis man stiller vilkår om at ledningen legges på bunnen og vektas med betonglodd, for å unngå å flyte opp og for å ikke bevege seg på bunnen.

Friluftsliv

Tiltaket berører det statlige sikrede friluftsområde Utgård. Turstien fra Utgårdskilen sørover til Kasabukta og videre til Sandholmen og Gylteholmen er en av de mest populære og benyttede turstiene på Hvaler. Turen er særdeles vakker og gir store naturopplevelser. Det er derfor viktig at det planlagte anlegget på sikt ikke forringer disse kvalitetene. På stien går man over strandenga. Naturopplevelsen når man passerer den nylagte traséen vil bli forstyrret i en periode mens sporene av anleggsarbeidet fremdeles er ferske. Det gamle jordlaget med vekster, røtter og mange frø skal imidlertid raskt tilbake på plass, og ferdsel og framkommelighet bør ikke bli påvirket i lang tid, litt avhengig av værforholdene under anleggsarbeidet. Hvalers lange vekstsesong, og strandengas rikelige fuktighet, tilsier at tilgroingen ikke skal ta lang tid. Det skal også være mulig å passere området for turgåere mens arbeidet pågår, da det finnes alternative stier i skogen innenfor stranda. Tiltaket vil sannsynligvis ikke ha betydning for bruken av området annet enn under anleggsfasen.

Konklusjon

Forvaltningsmyndigheten vurderer å ha tilstrekkelig kunnskap til å fatte en beslutning jf. naturmangfoldlovens § 8. Fylkesmannen i Østfold har i verneprosessen vist til arbeidet med å rydde opp i vann- og avløpsforholdene på Hvaler, og uttalt at det kan påregnes å få tillatelse til innlegging av vann og avløp i fritidsboliger forutsatt at naturmiljøet ikke skades.

Det er i utgangspunktet entreprenørens ansvar å velge en trasé for å komme til der vann- og avløpsrør skal gå, som ikke skader de mange naturfaglige, rekreative og kulturelle verdiene som finnes i dette området. Entreprenøren er derfor forpliktet til å følge de detaljerte anvisningene som gis i dispensasjonen.

Kilen/Kasa og Bastangen er et svært viktig område for friluftsliv og biologisk mangfold i nasjonalparken, og området i skogen og på strandenga har mange rødlistearter. Traseen

inntegnet på kart datert 15.03.2022 må være omtrentlig, da ledningen vil måtte svinges "hit og dit" for å ligge så godt i terrenget som mulig.

Det vil trolig ikke være nødvendig å fjerne trær, men noe busk og kratt. Arbeidet vil bli utført med beltegående minigraver og for hand. Bruk av liten graver med gummibelte vil ikke medføre varige merker eller spor i naturen under gitte vilkår, og brukt i tørt vær. Der minigraver benyttes skal anleggsbredden og terrenginngrepene holdes på et minimum, og det skal tas hensyn til eksisterende vegetasjon. Legging av vann- og avløpsledning og bruken av beltegående, liten gravemaskin vil ikke medføre alvorlige eller irreversible skader på naturmangfoldet eller øke den samlede belastningen på miljøet, forutsatt gitte vilkår (§ 10).

Det skal kun benyttes stedeagne masser til overdekking av ledningene. De øverste jordlagene skal legges øverst når grøfta fylles igjen. Oppgravde masser lagres i umiddelbar nærhet til grøfta. Toppdekket av gras- og urter skal legges tilbake i traseen slik at stedegen vegetasjon raskt etablerer seg etter tiltaket. Det er tidligere gravd ned strømkabel i strandenga. Hvor denne traseen går, er i dag nesten ikke mulig å se på overflaten. Kostnadene for å hindre eller begrense skadene dekkes av tiltakshaver jf. § 11.

Vi anser at inngrepene dette tiltaket vil medføre ikke vil skade naturgrunnet, forutsatt at vilkårene følges. Det må ikke tilføres masser utenfra, da dette kan bidra til å spre fremmede og uønskede arter. Miljøvennlige teknikker og metoder skal benyttes ved nedgraving av ledningen, jf. § 12 og det som er sagt ovenfor; vann- og avløpsledningen vil bli lagt ned i en smal, grunn grøft, og skal tildekkes med stedeagne masser. Håndgravd trase kan bli krevd på deler av strekningen innefor nasjonalparken. Overdekning vil bli gjort med gras- og urtevegetasjon som tas vare på under gravearbeidet.

Etter forvaltningsmyndighetens vurdering er det mulig å legge ledningen i omsøkt trase slik at naturen ikke blir skadelidende, forutsatt gitte vilkår. VA-bransjen har etter hvert utviklet metoder for skånsom legging av ledninger i naturområder. Etter vår vurdering er nml § 9 ikke aktuell. Tiltaket kan dermed tillates med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 i).

Det omsøkte tiltaket vil også kreve tillatelse etter plan- og bygningsloven. Kommunen er forvaltningsmyndighet for dette lovverket. Kommunen kan komme til andre resultater i sine vurderinger etter disse lovverkene. Tiltaket må også ha berørte grunneieres tillatelse.

Klageadgang

Dette vedtaket kan med hjemmel i forvaltningsloven påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dette brevet er mottatt. En eventuell klage sendes til Miljødirektoratet via nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Monika Olsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Oversendelse - nytt felles VA-anlegg på 47/365 med flere - Tokollen / Tohellestranda - Grøtvika / Bastangen - Utgårdskilen på Vesterøy - Ytre Hvaler nasjonalpark
- 2 17_KORR_Folgebrev_Følgebrev - redegjørelse.pdf
- 3 10_KART_Situasjonsplan_D-01 Situasjonkart 02.11.21.pdf
- 4 14_KORR_RedegjoerelseAndreNaturMiljoeforhold_F-02 Rødlistet art - Tusengylden - sit.kart.pdf
- 5 13_KORR_RedegjoerelseAndreNaturMiljoeforhold_F-04 Div enger.pdf
- 6 12_KORR_RedegjoerelseAndreNaturMiljoeforhold_F-03 Rødlistede arter sit.kart.pdf
- 7 9_KART_Situasjonsplan_D-04 Ytre Hvaler Nasjonalpark.pdf
- 8 8_KART_Situasjonsplan_D-03 Kommuneplan m.m Barmveien 162.pdf
- 9 7_KART_Situasjonsplan_D-02 Kommuneplan mm.pdf
- 10 4_SØK-DISP_Dispensasjonssoeknad_B-01 Søknad om dispensasjon.pdf
- 11 Uttalelse - Ytre Hvaler nasjonalpark - 47/4 - 47/365 m fl - Tokollen / Tohellestranda - Kasekilen - Grøtvika / Bastangen - Utgårdskilen på Vesterøya - nytt felles VA anlegg - kopi
- 12 Uttalelse - Hvaler - 47/365 m fl - Tohella - Utgårdskilen på Vesterøya - nytt felles VA anlegg - dispensasjon fra kommuneplan - kopi

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325

1502

MOSS

Statsforvalteren i Oslo og Viken m. fl
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Ved miljø og klima
Postboks 325
1502 MOSS

Deres referanse	Vår referanse	Klassering	Dato
	2022/629-2-5339/2022-AINISA	47/365	06.04.2022

Oversendelse av høringssak vedrørende nytt felles VA-anlegg på gnr 47/365 m.fl – Tokollen / Tohellestranda, Kasekilen, Grøtvika/ Bastangen - Utgårdskilen på Vesterøy

Vi oversender herved søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i; 100-metersbeltet langs sjøen, LNF-område og Ytre Hvaler nasjonalpark, det statlig sikra friluftsområde Utgård, samt arealformålet 6001 – bruk og vern av sjø, vassdrag og strandsone, hvor det er plankrav – for fremføring av vann- og avløpsledninger til 9 eiendommer, hvorav 8 er fritidseiendommer.

Eiendom: Gnr/bnr. 47/4 og 47/365 m.fl

Tiltakshaver: Søndre Utgårdskilen VA ved Thomas Knudsen

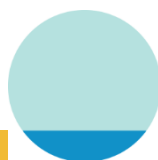
Søker: Hvaler Rørleggerbedrift AS

Planstatus: Kommuneplanens arealdel 2019-2031

Beskrivelse:

Kommunen mottok den 05.04.2022 søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i 100-metersbeltet som følger av plan- og bygningsloven § 1-8, samt kommuneplanens arealdel, for fremføring av vann- og avløpsledninger på land og i sjø.

Det søkes om tillatelse til oppgradering av sanitæranleggene på omsøkte eiendommer for etablering av private stikkledning (vann og avløp) med nødvendige terrengarbeider til 9 eiendommer. Tiltaket vil berøre 100-metersbeltet, Ytre Hvalers Nasjonalpark statlig sikra friluftsområde og sjø/strandsone ved Kilen med hensynssoner H 550 (landskap) 560 (naturmiljø) H 530 (friluftsliv) og H 720 (båndleggingssone).

Aktuell lov/planbestemmelse:

Plan- og bygningslovens § 1-8 og § 19-2.
Kommuneplanens arealdel 2019-2031.

Søkerens beskrivelse av anlegget:

Det søkes om tillatelse til etablering av privat stikkledning (vann- og spillvann) med nødvendige terrengarbeider til 9 eiendommer i hht. situasjonskart D-01.

Ansvarsomfanget/tiltaket omfatter også montering av påkrevd teknisk utstyr på stikkledningene.

Ledninger går over annen manns eiendom. Tilkopling på eksisterende privat ledning, avtaler ligger vedlagt. Følgende eiendommer skal tilknyttes:

Tokollen 1-2-3-5-6-7-8-11

Barmveien 162

Arealformål: 5200 - LNFR - spredt bolig- fritids eller næringsbebyggelse Hensynssoner: landskap, friluftsliv. Det er ingen registrerte kulturminner.

Tiltaket vil i landtaket og 30-50m på land, berøre 100m sonen, Ytre Hvaler Nasjonalpark, Tohellestranda, som er en semi-naturlig strandeng i dårlig tilstand, og Kasekilen (strandeng og strandsump). Mot Tokollen 11 er traseen planlagt i et område som heter Tokollen midtre. Dette er en semi-naturlig våteng i dårlig tilstand.

Tiltaket ligger i Grøtvika/Bastangen friluftslivsområde og det statlige sikrede friluftsområde Utgård. Tiltaket vil ikke ha betydning for bruken av området annet enn under anleggsfasen.

Vi passerer et område hvor det er registrert rødlistede arter:

Det tas spesielle hensyn til disse områdene. Se egne kart.

Sjøledning: Arealformål: 6001 - Bruk og vern av sjø, vassdrag, strandsoner. Ifølge kommuneplanenes §4-1 utløser dette krav om reguleringsplan. Det søkes også om dispensasjon fra dette. Viser til Fase 1 hvor dette ble gitt - se sak 2018/2673. Ledningene tilkobles eksisterende fellesledning som er nylig er lagt av tiltakshaver. Ledningene vil bli liggende i et bløtbunnsområde. Ledningene vil vektas med betonglodd. De vil bli spylt ned i grunnen der det er påkrevd.

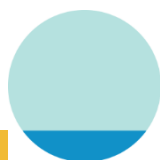
Søkerens begrunnelse for dispensasjon:

Tiltakshaverne ønsker å oppgradere sanitæranleggene på omsøkte eiendommer. Dette innebærer fremføring av vann- og spillvannsledninger til eiendommene slik at det ikke er nødvendig å bære vann inn og slippe det ut i terrenget.

Tilkobling av eiendommene til offentlig spillvann vil dessuten gi tiltakshavere mulighet til montering av vannklosett og det vil også muliggjøre og øke standarden på øvrig sanitæranlegg med baderom og kjøkken.

Det tilstrebes at naturinngrepene holdes på et minimum og at terrenget etter anleggsperioden tilbakeføres til sin opprinnelige tilstand.

Vi anser terrenginngrepene for å være begrenset, både i fysisk omfang og tid.

Prosjektet trase er gått opp og naturtilpasset med hensyn til minimalt naturinngrep. Rørene legges i eksisterende vegetasjonsbelter hvor stedege masser i størst mulig grad benyttes til overdekning. Dette medfører at inngrepene restitueres raskt. Etter vårt syn mener vi at fordelene ved dette prosjektet er større enn ulempene ved at spillvann og evt. avrenning fra utedo tidligere har gått rett ut i naturen.

Å knytte eiendommene til vann- og avløpssystem vil være positivt ut fra miljøhensyn og samsvarer med kommunes ønske om å tilkoble fritidsboliger til regulerte vann og avløpsanlegg.

Slik vi ser det er det nødvendig å legge V/A-ledninger i nevnte område for å kunne koble eiendommene til offentlig V/A.

Vurdering:

Det berørte området er i kommuneplanens arealdel er avsatt til LNF-formål og vil ligge innenfor 100-metersbeltet langs sjøen og innenfor Vernesonen for Ytre Hvaler Nasjonalpark. Fremføring av vann- og avløpsledninger til bolig/ fritidsbolig anses uforenlig med planformålet og tiltaket er følgelig avhengig av dispensasjon som følger av plan- og bygningsloven § 1-8.

Det følger av plan- og bygningsloven § 19-2 at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon, etter en samlet vurdering, være klart større enn ulempene.

Videre står det i retningslinjer til kommuneplanens arealdel 2019-2030

§ 5.2 LNF «Arbeid i forbindelse med etablering av VA-anlegg og fiberkabel skal utføres skånsomt i forhold til terreng og natur. Anleggsbredden og terrenginngrepene skal holdes på et minimum og det skal tas hensyn til eksisterende vegetasjon. Ved alle terrenginngrep skal disse i ettertid tilbakeføres til opprinnelig tilstand i størst mulig grad. Alle rør/ledninger skal tildekkes med stedege masser. Arbeidet må ikke føre til uønsket drenering eller hindringer av vanntilførselen. Gravearbeidene skal ikke føre til at vannets naturlige løp endres. Det skal tas særlig hensyn til drenering av dyrket mark. Tiltaket må ikke føre til hindringer for allmennhetens muligheter til ferdsel og opphold. Anleggselementer som pumpestasjoner o.l. skal ikke eksponeres i landskapet. § 3.6 Sone båndlagt etter naturmangfoldloven H720 (jf. PBL § 11-8 d) I områder vernet etter naturmangfoldloven er det ikke tillatt med tiltak som er i strid med vernebestemmelsene.

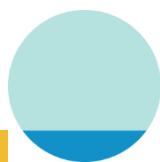
§ 3.4 Hensynssone Landskap H550

For bebyggelsen i hensynssonen gjelder ellers samme retningslinjer som for hensynssone kulturmiljø. Søknaden om dispensasjon for fremføring av vann- og avløpsledninger viser at terrenginngrepet vil bli utført i tråd med retningslinjer i kommuneplanens arealdel. Naturinngrep vil holdes på et minimum og terrenget vil etter anleggsperioden tilbakeføres til sin opprinnelige tilstand. Rørene legges i eksisterende vegetasjonsbelter hvor stedege masser benyttes til overdekning.

8 fritidsboliger og 1 bolig vil bli koblet på fellesanlegget.

Tilkoblingsavtale foreligger og tiltaket er nabovarslet. Det er ikke mottatt merknader.

Det antas at fremføring av vann- og avløpsledninger i området ikke vil være til hinder for alminnelig ferdsel i området. Kommunen vurderer at tiltaket må ses i sammenheng med begrensning av forurensning i området. Oppgradering av sanitæranlegg anses da som en

fordel. Stikkledninger tilkobles eksisterende fellesledning som er nylig er lagt av tiltakshaver.

Fremføring av vann- og avløpsledninger til hyttene berører flere temaer i nasjonale databaser. Bla annet svært viktige naturtyper, rødlistearter, vernede områder og nasjonalpark. Hvaler kommune anser det som en ulempe at områder med viktige nasjonale og lokale verneinteresser inngår i VA –prosjektet.

Vi ber om en vurdering av tiltaket og uttalelse om hvilke konsekvenser dette kan ha blant annet for naturmangfoldet i området.

Likelydende brev er sendt statsforvalteren og fylkeskommunen, Norsk Maritimt museum, Borg Havn og kystverket. Høringsbrevet er i tillegg sendt til Ytre Hvaler nasjonalpark ved Monika Olsen som behandler søknaden etter egen verneforskrift.

Vi ber om uttalelse innen 4 uker.

Med hilsen

Dette dokumentet er ekspedert uten underskrift

Gerd Aina Isaksen
rådgiver

Kopi til eksterne mottakere:

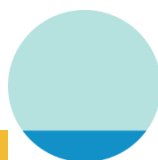
HVALER RØRLEGGEBEDRIFT AS

Fastlandsveien 16

1684

VESTERØY

Vedlegg.

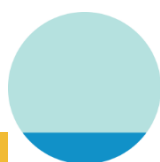
SJEKKLISTE FOR DATABASER

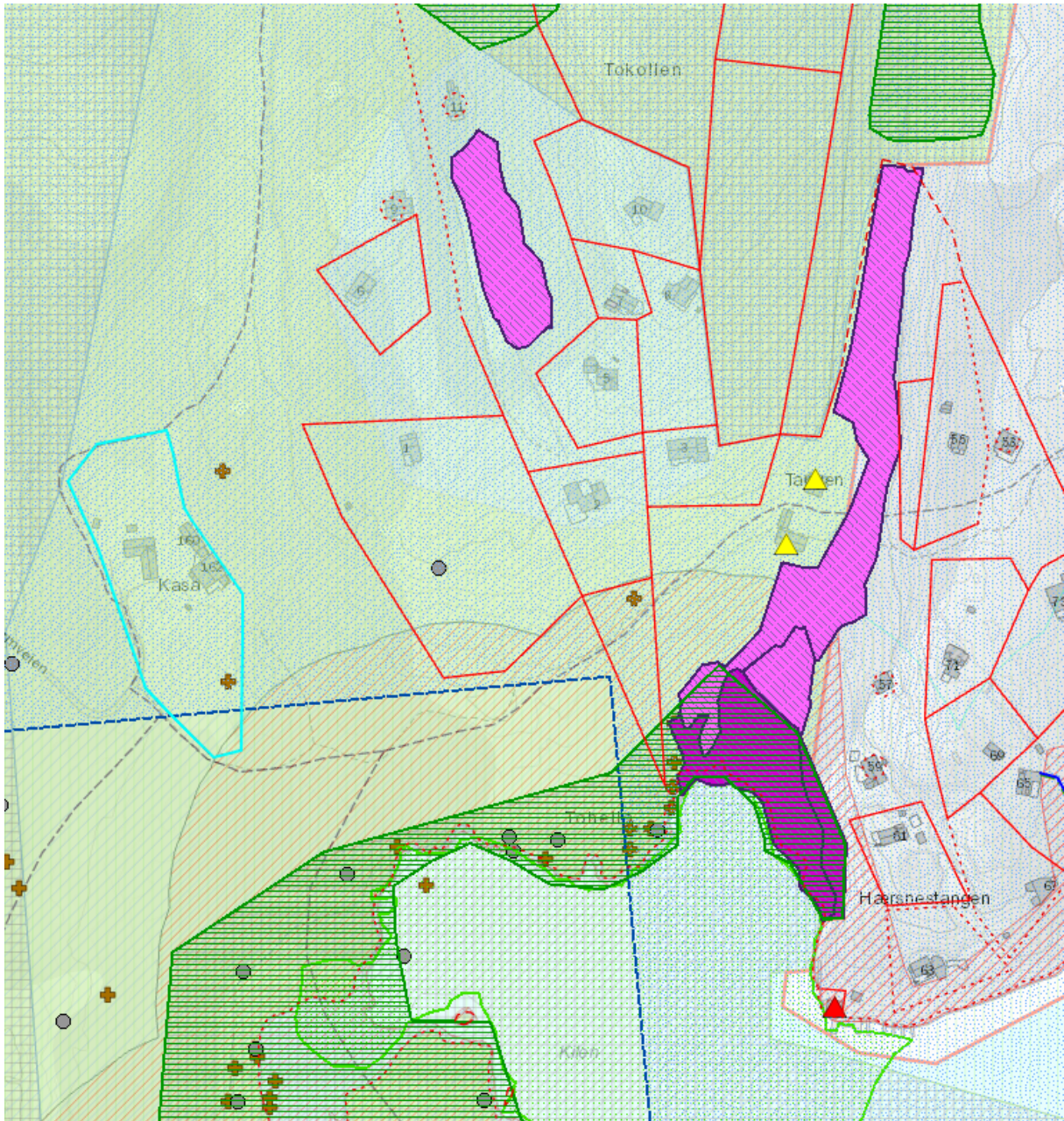
Sak / Plan: sak nr 2022/629 Kommuneplanens arealdel 2019-2031

Eiendom: gnr 47 bnr 365 m fl

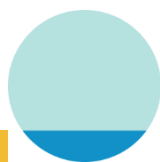
Dato 06.04.2022

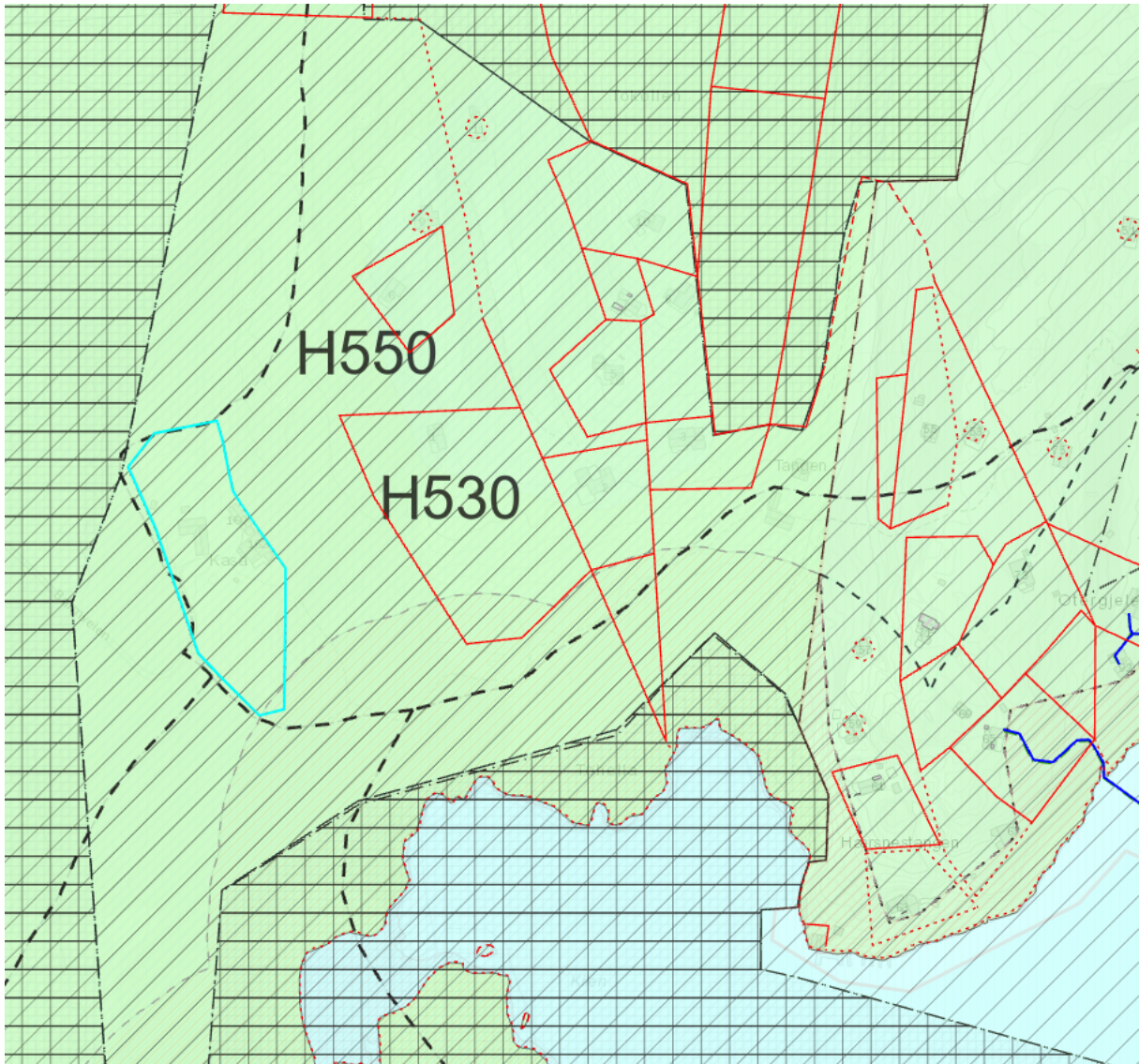
database	tema	ja	nei	Ikke aktuelt	kommentar
Kommunekart (Hvalnett)	Fredete kulturminner				
	Naturresevat nasjonalpark	x			
	Naturtyper	x			
	Ørretbekker				
	Regionalt viktige Kulturlandskap				
	Regionalt viktige kulturmiljøer				
	Støysone				
	RPR-O strandsone	x			
Naturbase (www.dirnat.no)	Sikrede friluftsområder	x			
	Nasjonalt viktige kulturlandskap				
	Artskart (eget kart)	x			
Miljøstatus (www.miljostatus.no)	Fredete bygninger				
	SEFRAK				Gul & rød usikkert
Askeladden.ra.no	Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden				usikkert
Kystverket (www.kystverket.no)	Dypdedata				usikkert

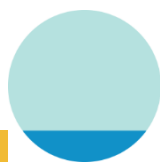

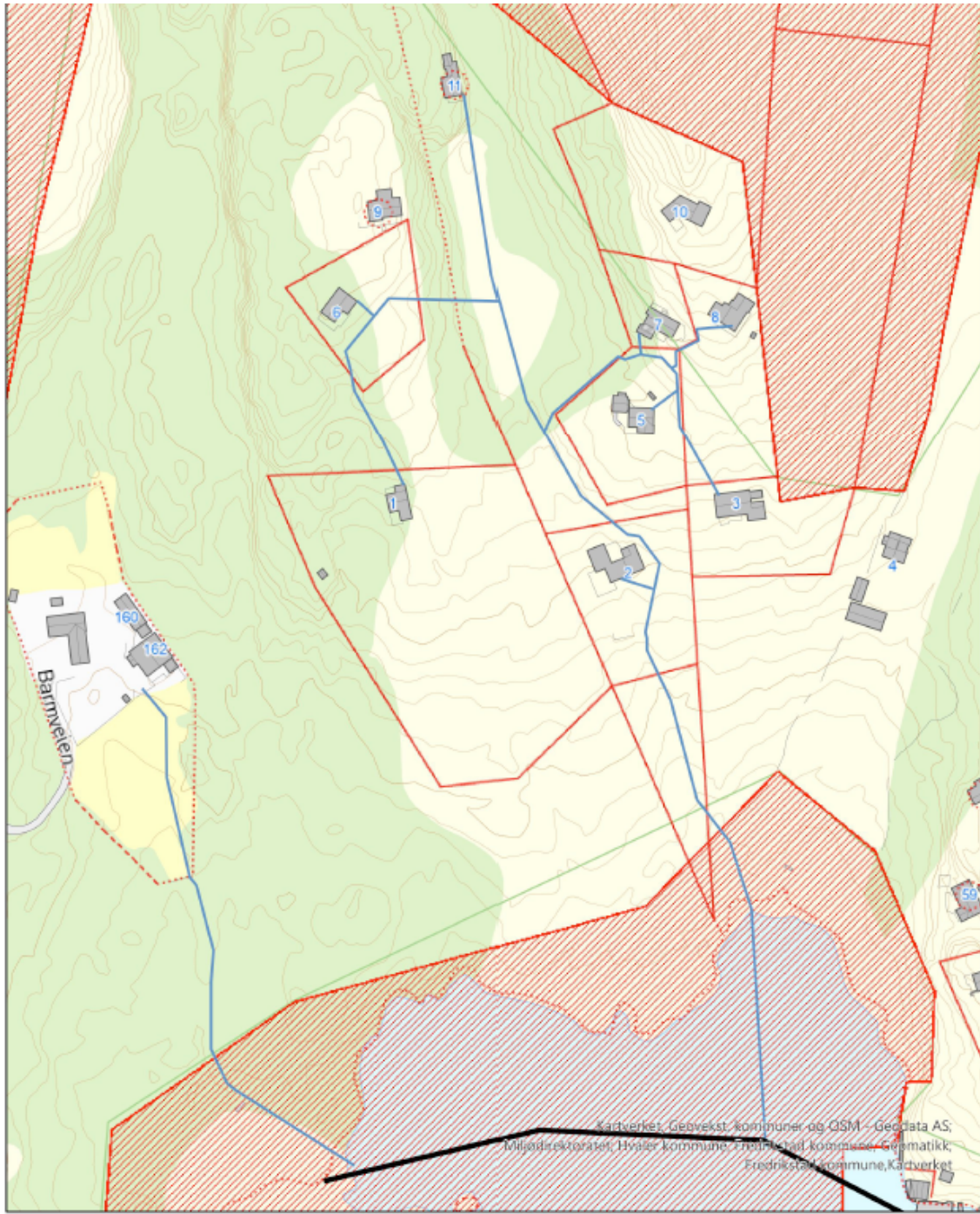
Kartutsnitt med hensynssoner og arealformål - kommunekart

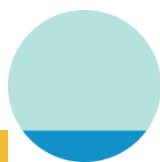

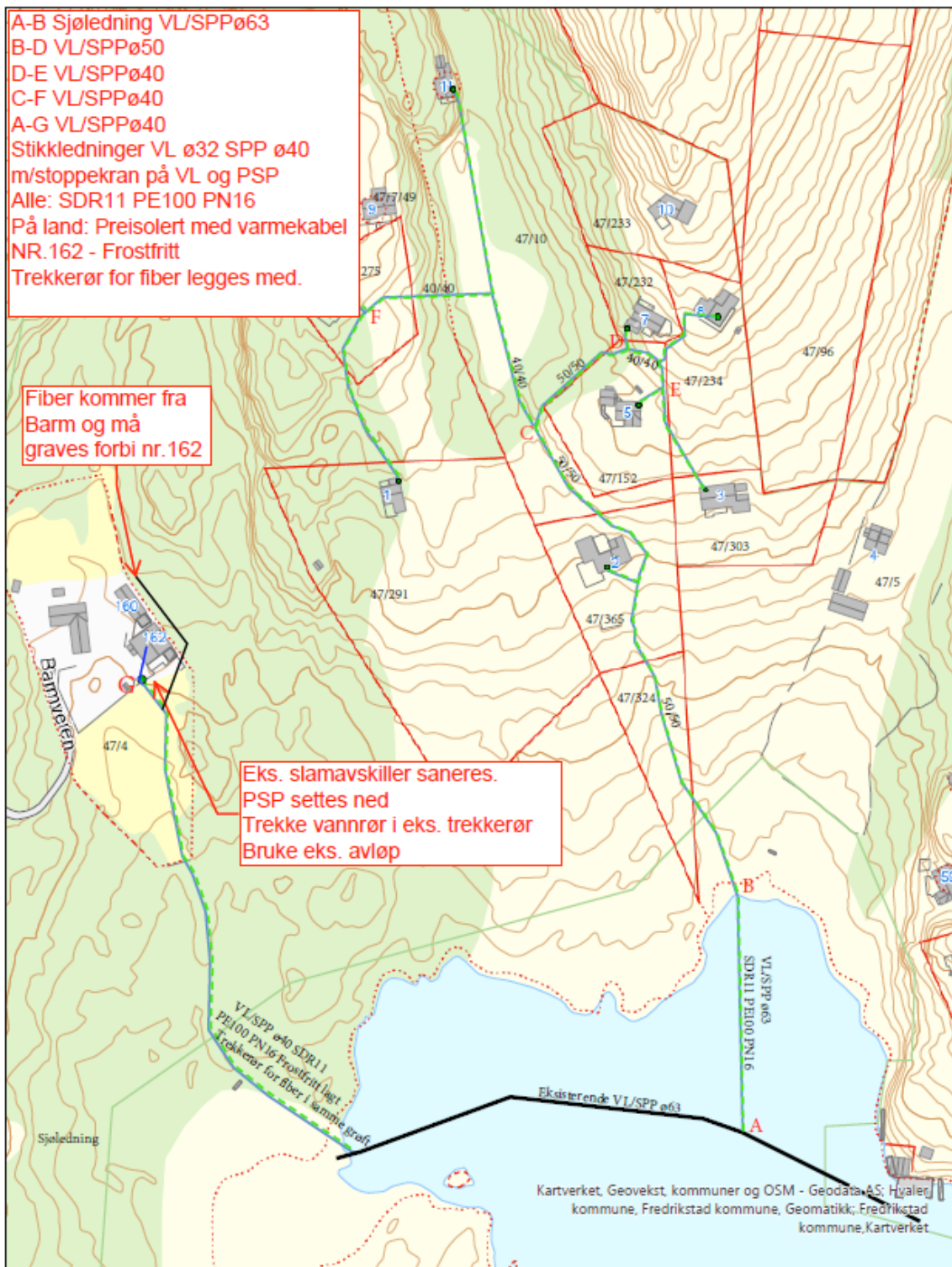
Kartutsnitt med hensynssoner og arealformål - kommunekart

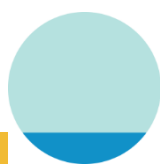

0 [redacted] 5.03.2022
Planlagt VA- trase

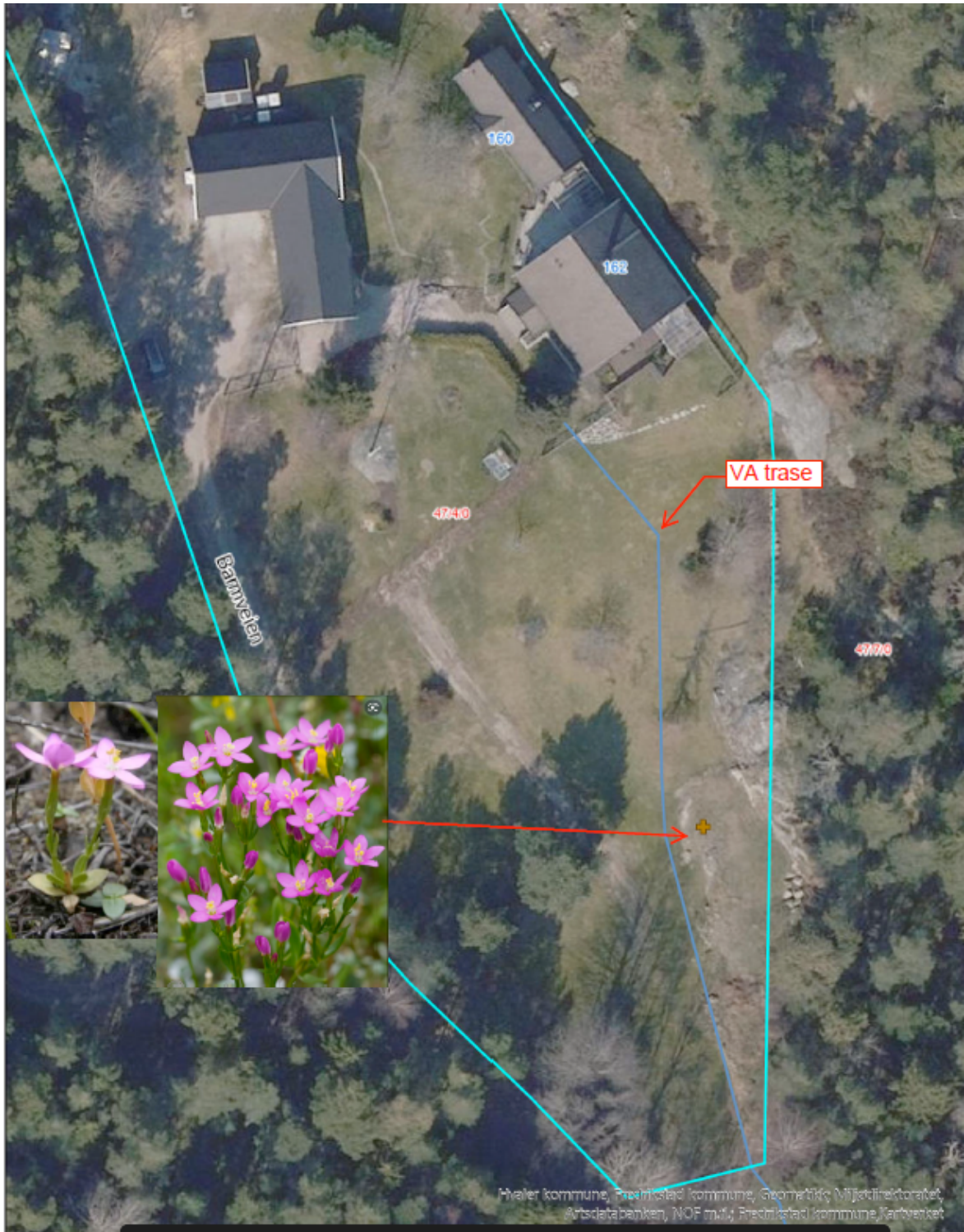

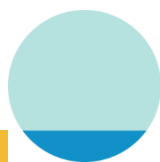
Redegjørelse for røranlegg

Forekomst av rødliste art – geografisk plassering.

Det søkes om tillatelse til etablering av privat stikkledning (vann- og spillvann) med nødvendige terrengarbeider til 9 eiendommer i hht. situasjonskart D-01. Ansvarsomfanget/tiltaket omfatter også montering av påkrevd teknisk utstyr på stikkledningene.

Ledninger går over annen manns eiendom
Tilkopling på eksisterende privat ledning, avtaler ligger vedlagt

Følgende eiendommer skal tilknyttes:

Tokollen 1-2-3-5-6-7-8-11
Barmveien 162

Arealformål: 5200 - LNFR - spredt bolig- fritids eller næringsbebyggelse
Hensynssoner: landskap, friluftsliv. Det er ingen registrerte kulturminner.

Tiltaket vil i landtaket og 30-50m på land, berøre 100m sonen, Ytre Hvaler Nasjonalpark, Tohellestranda, som er en semi-naturlig strandeng i dårlig tilstand, og Kasekilen (strandeng og strandsump). Mot Tokollen 11 er traseen planlagt i et område som heter Tokollen midtre. Dette er en semi-naturlig våteng i dårlig tilstand.

Tiltaket ligger i Grøtvika/Bastangen friluftslivsområde og det statlige sikrede friluftsområde Utgård. Tiltaket vil ikke ha betydning for bruken av området annet enn under anleggsfasen.

Vi passerer et område hvor det er registrert rødlistede arter:
Det tas spesielle hensyn til disse områdene. Se egne kart.

Sjøledning:

Arealformål: 6001 - Bruk og vern av sjø, vassdrag, strandsone.
Ifølge kommuneplanenes §4-1 utløser dette krav om reguleringsplan. Det søkes også om dispensasjon fra dette. Viser til Fase 1 hvor dette ble gitt - se sak 2018/2673
Ledningene tilkobles eksisterende fellesledning som er nylig er lagt av tiltakshaver.
Ledningene vil bli liggende i et bløtbunnsområde. Ledningene vil vektas med betonglødd. De vil bli spylt ned i grunnen der det er påkrevd.

Nabovarsling:

Vi anser grunneier det er inngått avtaler med som varslet.
Det ble den 06.05.19 sendt ut nabovarsel via Altinn og som rekommander sending i hht. vedlegg C. Ingen innkomne merknader.

Det søkes parallelt om kjøring i utmark for å få fraktet inn utstyr og materiell.
Denne sendes for seg til avdelingen for naturforvaltning.

Etapper:

A-B Sjøledning VL/SPPø63 SDR11 PE 100 PN16
B-D VL/SPPø50 SDR11 PE 100 PN16
D-E VL/SPPø40 SDR11 PE 100 PN16
C-F VL/SPPø40 SDR11 PE 100 PN16
A-G VL/SPPø40 SDR11 PE 100 PN16

Stikkledninger 8 hytter:

VL ø32 SPP ø40 SDR11 PE 100 PN16 preisolert med varmekabel. Det monteres stoppekran på VL. Det leveres pumpestasjon..

Barmveien 162 - Det graves frostfri grøft VL ø40 SPP ø40 SDR11 PE 100 PN16 Slamavskiller saneres og det nedsettes en pumpestasjon. Det er planlagt å bruke eksisterende avløpsrør fra pumpestasjonen og inn. VL trekkes i eksisterende trekkerør.

Det legges samtidig trekkerør for fiber i grøftene.

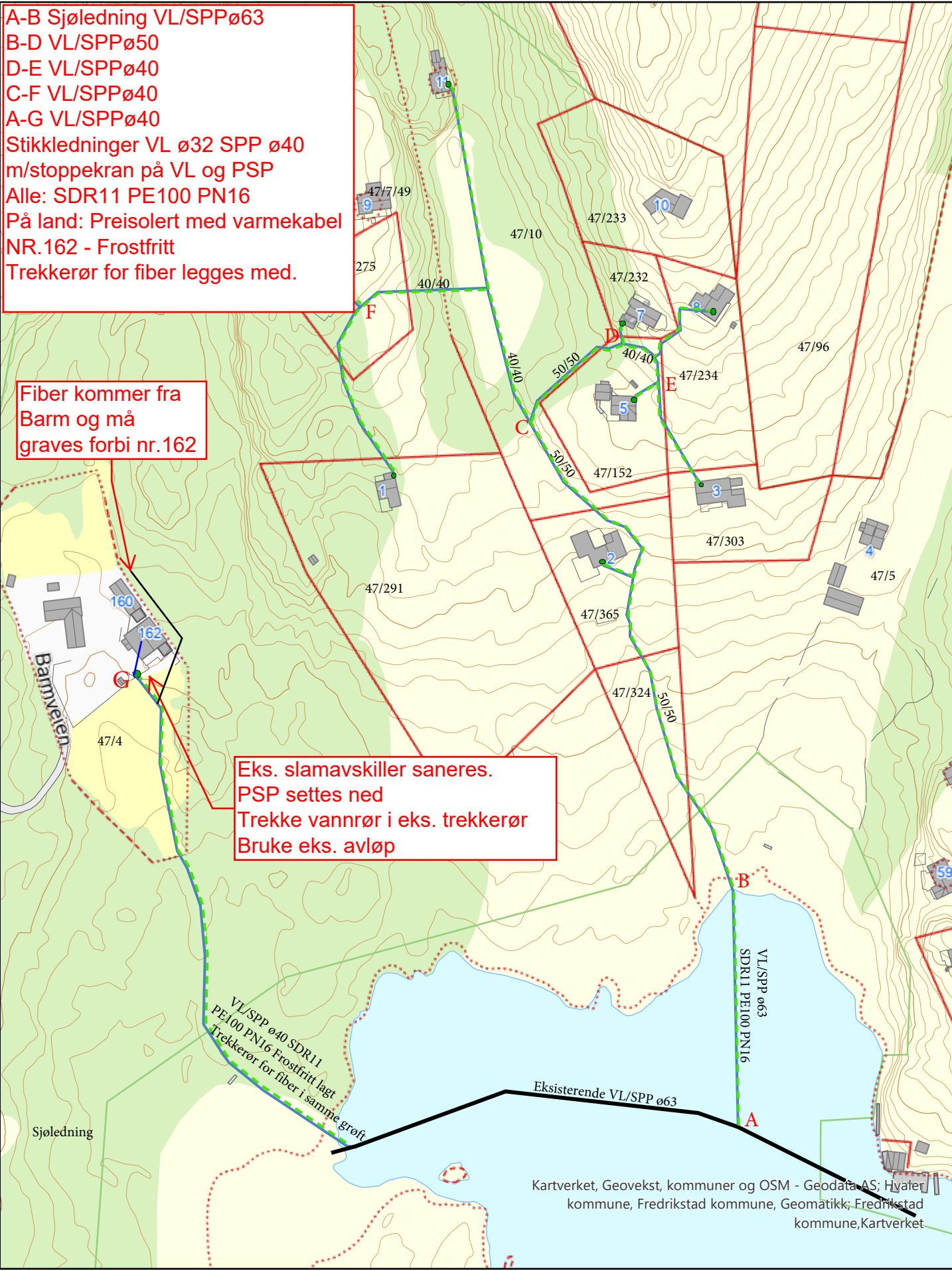
Som dekkmasse i grøft benyttes i størst mulig grad stedeagne masser. Terrenget vil i størst mulig grad tilbakeføres til det opprinnelige.

A-B Sjøledning VL/SPPø63
B-D VL/SPPø50
D-E VL/SPPø40
C-F VL/SPPø40
A-G VL/SPPø40
Stikkledning VL ø32 SPP ø40
m/stoppekran på VL og PSP
Alle: SDR11 PE100 PN16
På land: Preisolert med varmekabel
NR.162 - Frostfritt
Trekkerør for fiber legges med.

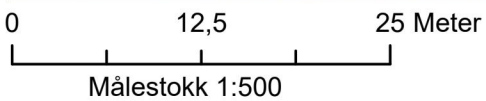
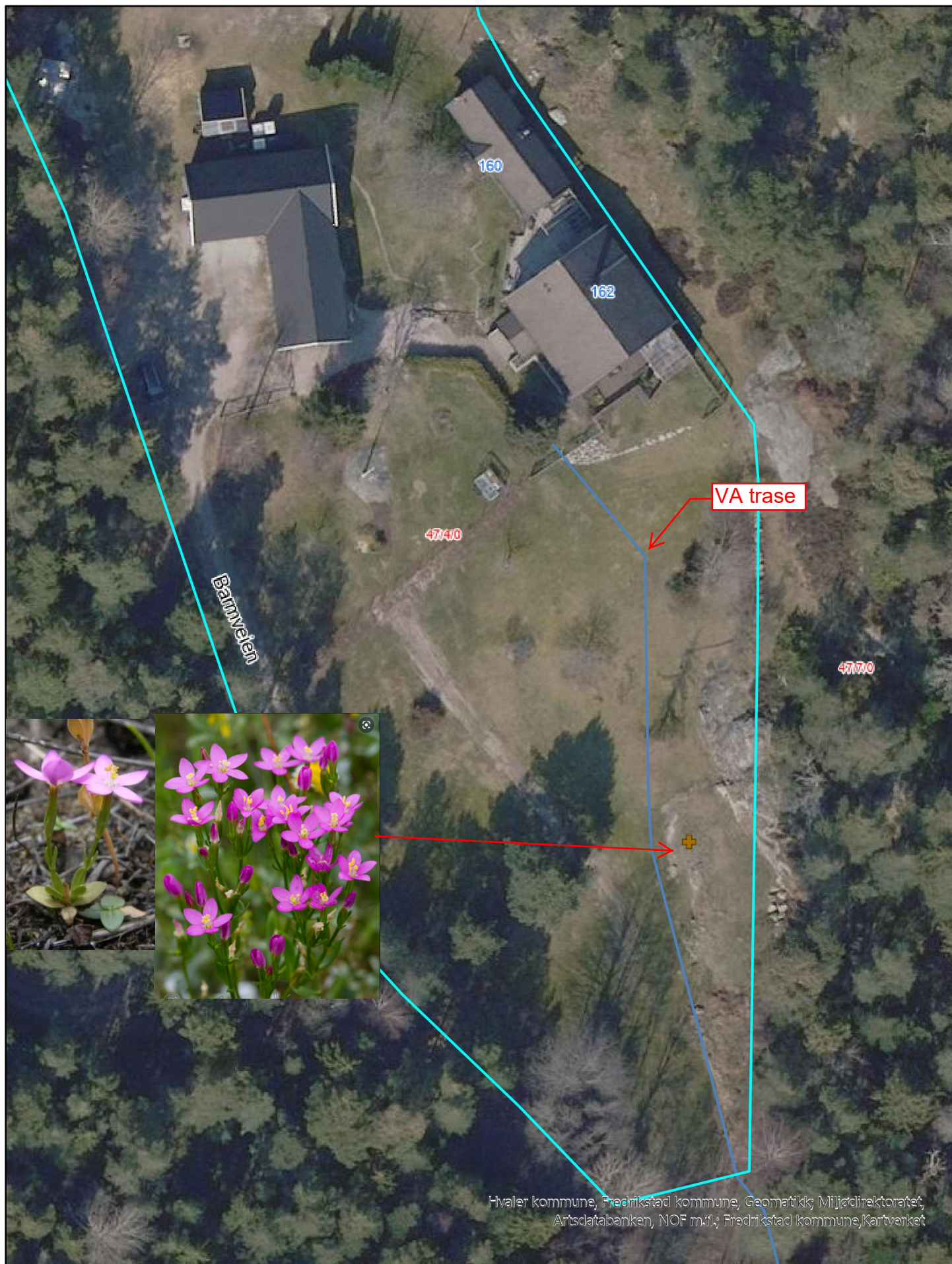
Fiber kommer fra
Barm og må
graves forbi nr.162

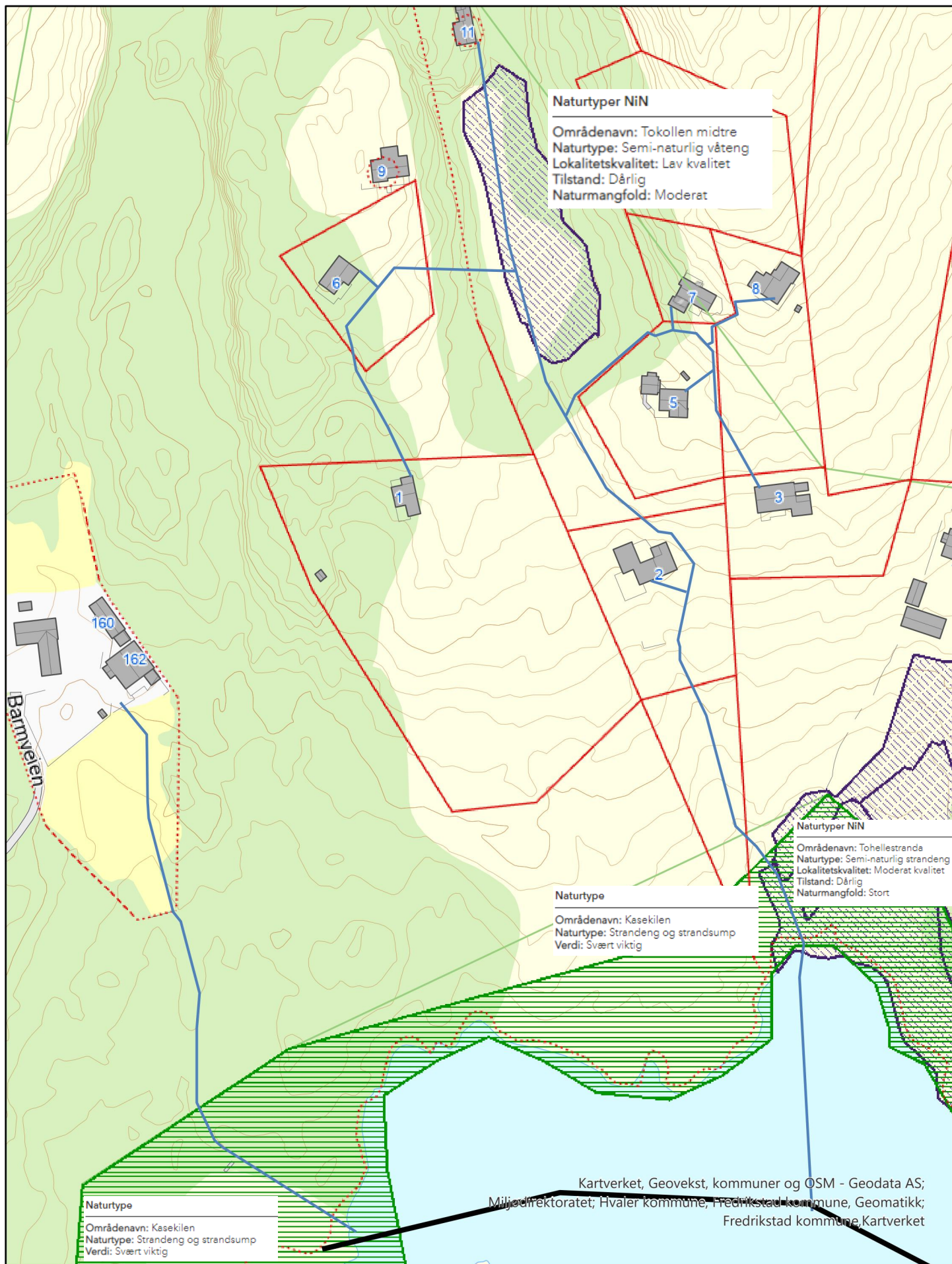
Eks. slamavskiller saneres.
PSP settes ned
Trekke vannrør i eks. trekkerør
Bruke eks. avløp

0 50 100 Meter
Målestokk 1:2 000

Dato 02.11.2021

0 45 90 Meter

Målestokk 1:1 750

Dato 15.03.2022

Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS;
 Miljødirektoratet; Hvaler kommune, Fredrikstad kommune, Geomatikk;
 Fredrikstad kommune, Kartverket

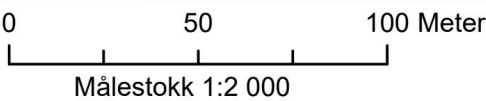
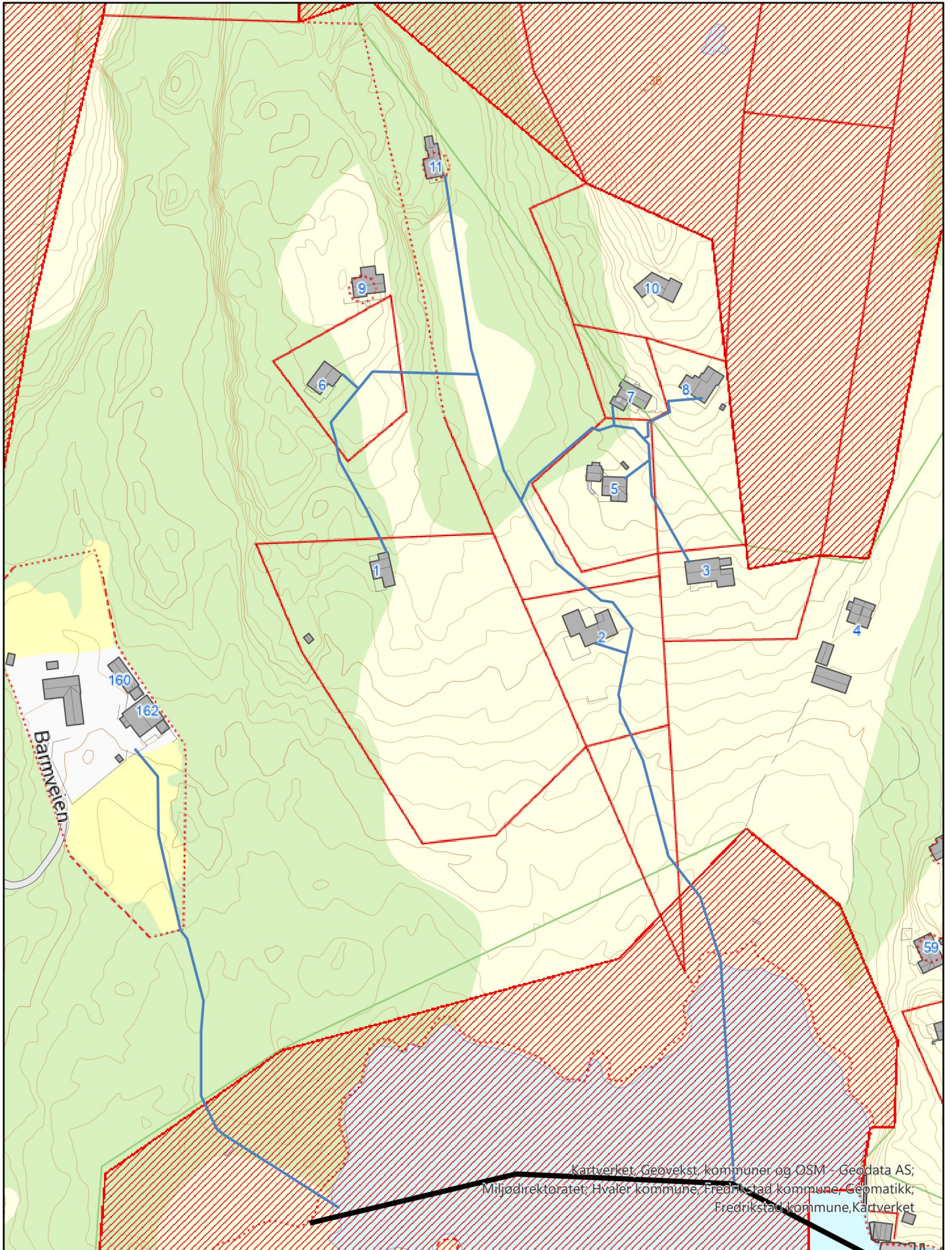

0 12,5 25 Meter

Målestokk 1:500

Dato 15.03.2022

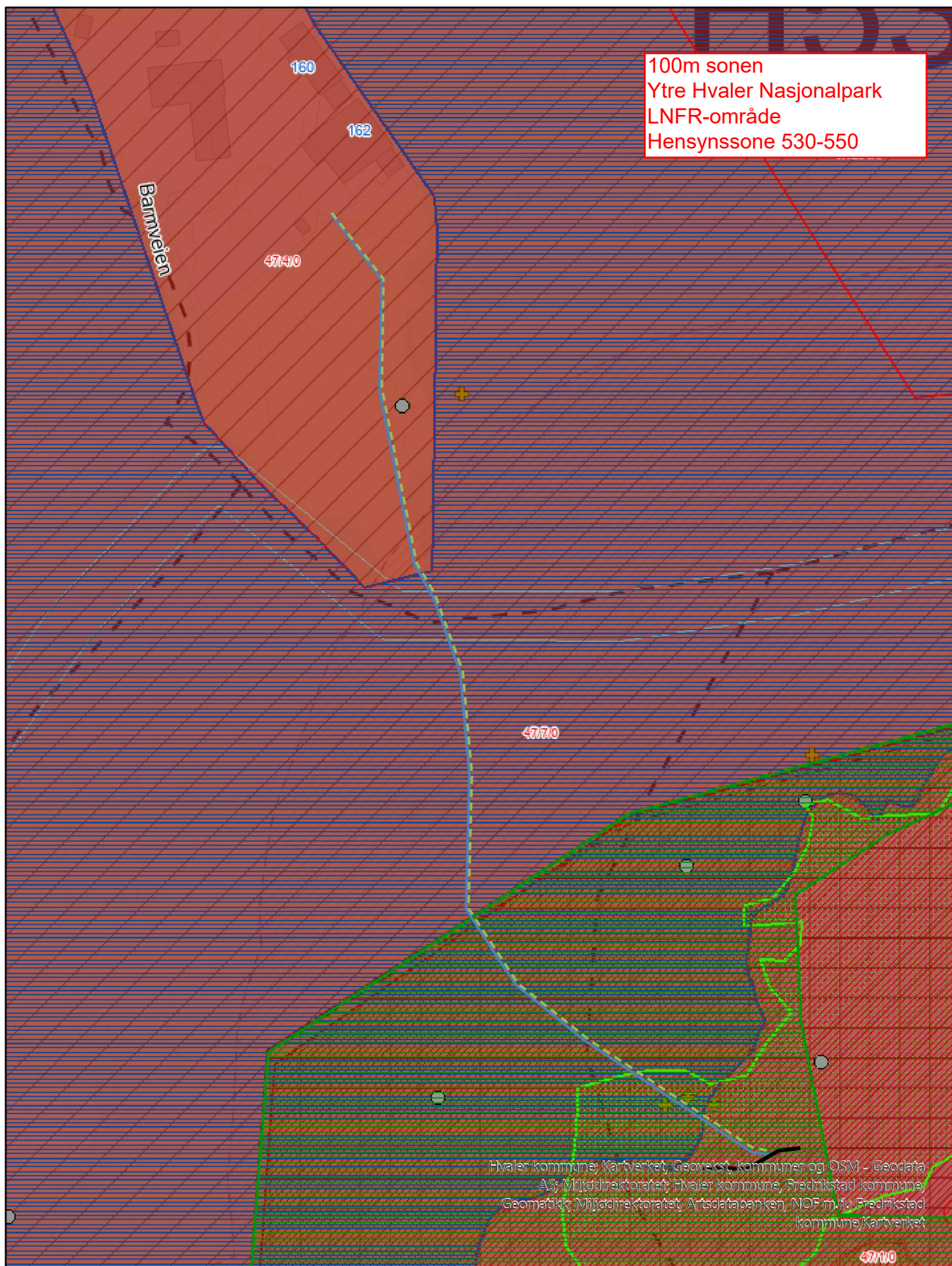
Hvaler kommune, Fredrikstad kommune, Geomatikk; Miljødirektoratet, Artsdatabanken, NOF m.fl.; Fredrikstad kommune, Kartverket

Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS;
Miljødirektoratet, Hvaler kommune, Fredrikstad kommune, Geomatikk,
Fredrikstad kommune, Kartverket

Dato 15.03.2022

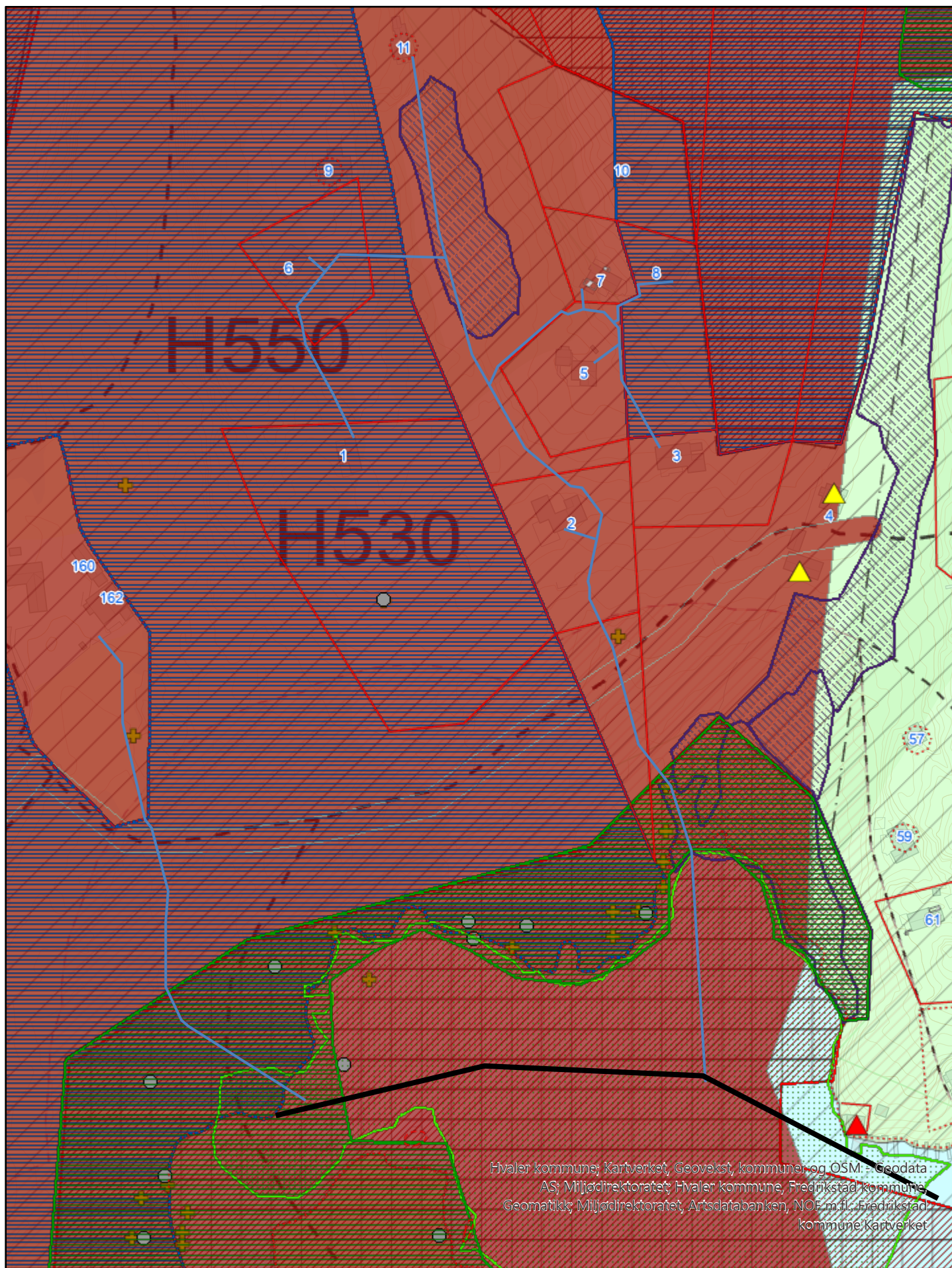
Hvaler kommune, Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS; Miljødirektoratet; Hvaler kommune, Fredrikstad kommune, Geomatikk; Miljødirektoratet, Artsdatabanken, NOF m.fl.; Fredrikstad kommune, Kartverket

47110

0 25 50 Meter

Målestokk 1:1 000

Dato 20.09.2021

Hvaler kommune; Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS; Miljødirektoratet; Hvaler kommune, Fredrikstad kommune, Geomatikk; Miljødirektoratet, Artsdatabanken, NOF m.fl.; Fredrikstad kommune Kartverket

0 50 100 Meter

Dato 15.03.2022

Målestokk 1:2 000

Søndre Utgård VA
FASE 2
9 eiendommer

Tiltakshaver:
Søndre Utgårdskilen VA
v/Thomas Knudsen
15.03.2022

Vi viser til plan- og bygningsloven § 19-2 og søker med dette om dispensasjon fra plan- og bygningsloven, kommuneplanens arealdel. (2019-2031 datert 20.06.2019), samt naturmangfoldloven og verneforskriften.

Arealformål: 5200 - LNFR - spredt bolig- fritids eller næringsbebyggelse
Hensynssoner: landskap, friluftsliv. Det er ingen registrerte kulturminner.

Tiltaket vil i landtaket og 30-50m på land, berøre 100m sonen, Ytre Hvaler Nasjonalpark, Tohellestranda, som er en semi-naturlig strandeng i dårlig tilstand, og Kasekilen (strandeng og strandsump). Mot Tokollen 11 er traseen planlagt i et område som heter Tokollen midtre. Dette er en semi-naturlig våteng i dårlig tilstand. Tiltaket ligger i Grøtvika/Bastangen friluftslivsområde og det statlige sikrede friluftsområde Utgård. Tiltaket vil ikke ha betydning for bruken av området annet enn under anleggsfasen.

Vi passerer et område hvor det er registrert rødlistede arter:
Det tas spesielle hensyn til disse områdene. Se egne kart.

Sjøledning:

Arealformål: 6001 - Bruk og vern av sjø, vassdrag, strandsone.

Ifølge kommuneplanenes §4-1 utløser dette krav om reguleringsplan. Det søkes også om dispensasjon fra dette.

Ledningene tilkobles eksisterende fellesledning som er nylig er lagt av tiltakshaver. Ledningene vil bli liggende i et bløtbunnsområde. Ledningene vil vektas med betonglodd. De vil bli spytt ned i grunnen der det er påkrevd.

Tiltakshaverne ønsker å oppgradere sanitæranleggene på omsøkte eiendommer. Dette innebærer fremføring av vann- og spillvannsledninger til eiendommene slik at det ikke er nødvendig å bære vann inn og slippe det ut i terrenget. Tilkobling av eiendommene til offentlig spillvann vil dessuten gi tiltakshavere mulighet til montering av vannklosett og det vil også muliggjøre og øke standarden på øvrig sanitæranlegg med baderom og kjøkken.

Det tilstrebes at naturinngrepene holdes på et minimum og at terrenget etter anleggsperioden tilbakeføres til sin opprinnelige tilstand.
Vi anser terrenginngrepene for å være begrenset, både i fysisk omfang og tid.

Søndre Utgård VA
FASE 2
9 eiendommer

Prosjektet trase er gått opp og naturtilpasset med hensyn til minimalt naturinngrep. Rørene legges i eksisterende vegetasjonsbelter hvor stedege masser i størst mulig grad benyttes til overdekning. Dette medfører at inngrepene restitueres raskt.

Etter vårt syn mener vi at fordelene ved dette prosjektet er større enn ulempene ved at spillvann og evt. avrenning fra utedo tidligere har gått rett ut i naturen. Å knytte eiendommene til vann- og avløpssystem vil være positivt ut fra miljøhensyn og samsvarer med kommunes ønske om å tilkoble fritidsboliger til regulerte vann og avløpsanlegg.

Slik vi ser det er det nødvendig å legge V/A-ledninger i nevnte område for å kunne koble eiendommene til offentlig V/A.

Uttalelse til søknad om dispensasjon - Søndre Utgårdskilen VA - 47/4 og 47/365 m.fl. - Hvaler kommune

Viken fylkeskommune viser til brev fra Hvaler kommune datert 6. april 2022. Det søkes om fremføring av vann- og avløpsledninger til 9 eiendommer – Søndre Utgårdskilen VA. Tiltaket vil berøre 100-metersbeltet langs sjøen, LNF-område og Ytre Hvaler nasjonalpark, det statlig sikra friluftsområdet Utgård, og sjø/strandsone ved Kilen med hensynsone H550 (landskap) H560 (naturmiljø) og H530 (friluftsliv) og H 720 (båndleggingssone).

Søknaden begrunnes med at tiltakshaverne ønsker å oppgradere sanitæranleggene på omsøkte eiendommer. Det skal tilstrebes at naturinngrepene holdes på et minimum og at terrenget etter anleggsperioden tilbakeføres til sin opprinnelige tilstand.

Fylkeskommunens rolle

Viken fylkeskommune uttaler seg som regional planmyndighet, kulturminnemyndighet, vannmyndighet og som veieier for fylkesveier. Fylkeskommunen skal påse at det ikke gis dispensasjon i strid med nasjonale og viktige regionale hensyn.

Vurdering av søknad om dispensasjon

Kommunens adgang til å gi dispensasjon er avgrenset, jf. plan- og bygningsloven § 19-2. En eventuell dispensasjon kan ikke i vesentlig grad tilsidesette hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra. Det skal også foreligge en klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon basert på en interesseavveining av fordeler og ulemper. Det er i utgangspunktet fordeler og ulemper for de allmenne interessene som skal avveies. Kommunens skjønnsmessige avveining beror på en vurdering av dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet, samt nasjonale og regionale rammer og mål.

I kystsoneplanen for Østfold anføres det at det er en fordel om fritidsbebyggelsen tilkobles et ordnet avløpsanlegg. Fylkeskommunen er opptatt av at dersom disse fordelene skal veie opp for ulempene bør inngrepene i natur og terreng begrenses til et minimum. Vi ber derfor kommunen sette vilkår slik at traseen tilpasses naturen og utføres i tråd med kommuneplanens arealdel 2019-2030 § 5.2. Vi anbefaler også at større steiner som må løftes til side, legges tilbake med samme side opp.

Saken er forelagt vår avdeling for kulturarv og samferdsel, det er ingen merknader til tiltaket.

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

Konklusjon

Dersom kommunen kommer til at vilkårene for dispensasjon er innfridd, jf. Plan- og bygningsloven § 19-2, vil vi ikke motsette oss at det gis dispensasjon som omsøkt. Vi forutsetter at våre merknader blir ivaretatt.

Vi ber om å få oversendt vedtak i saken.

Vennlig hilsen

Christine Stene

Seniorrådgiver

Medsaksbehandler:

Avdeling kulturarv, arkeologiske kulturminner: Kristine Johansen

Avdeling kulturarv, nyere tids kulturminner: Linda Nordeide

Avdeling samferdselsplanlegging og forvaltning: Rikard Olai Haugen

Regional planmyndighet: Christine Stene

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

KYSTVERKET

HVALER KOMMUNE
Storveien 32
1680 SKJÆRHALDEN

Deres ref.:
2022/629-2-
5339/2022-AINISA

Vår ref
2022/1866-2

Arkiv nr

Saksbehandler
Tanya Boye Worsley

Dato
26.04.2022

Uttalelse til søknad om dispensasjon - felles VA-anlegg - gnr 47 nr 365 mfl - Tohella - Utgårdskilen på Vesterøy - Hvaler kommune - Viken fylke

Vi viser til brev av 6. april 2022 med forespørsel om uttalelse til søknad om dispensasjon for etablering av felles vann- og avløpsledninger på land og i sjø for ni eiendommer ved Tohella på Vesterøy i Hvaler kommune. Ifølge mottatt informasjon betinger tiltaket dispensasjon fra flere forhold i kommuneplanen samt plan- og bygningsloven § 1-8. Kystverket gir uttalelse til den delen av saken som berører sjø.

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning og arbeider for en effektiv og sikker sjøtransport. Kystverket deltar i planmedvirkning og utøver myndighet etter havne- og farvannsloven.

Kystverket kan ikke se at omsøkte dispensasjoner vil ha vesentlig betydning for de interessene som vi skal ivareta gjennom vår planmedvirkning. Vi har av den grunn ingen vesentlige merknader til søknaden om dispensasjon.

Etablering av sjøledninger er søknadspliktig etter havne- og farvannsloven § 14. Tiltaket ligger utenfor hoved- og biled, og det er lokal havnemyndighet som skal vurdere konsekvenser for sjøfarende og behandle en eventuell søknad etter havne- og farvannsloven. Vi minner om det ikke kan fattes vedtak etter havne- og farvannsloven før tiltaket er i tråd med plan, eller det foreligger dispensasjon, jf. havne- og farvannsloven § 14 fjerde ledd. Vi ber lokal havnemyndighet om å sikre at sjøledningen meldes inn til Sjøkartverket dersom det gis tillatelse til tiltaket.

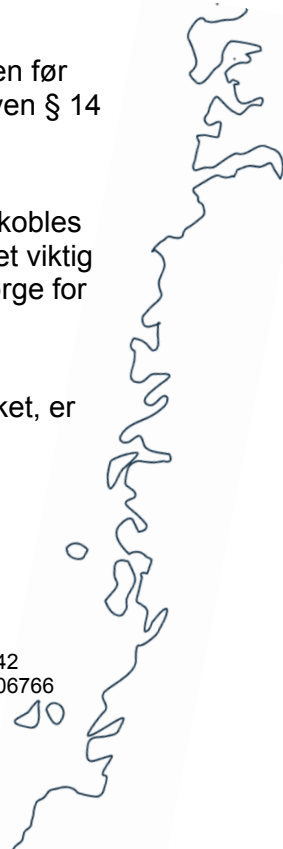
Vi gjør oppmerksom på at eksisterende sjøledning, som omsøkte sjøledninger skal kobles til, ikke er avmerket i sjøkart. Av hensyn til sikkerheten og ferdselen i farvannet er det viktig at de sjøfarende gjøres kjent med hvor det ligger sjøledninger. Vi ber kommunen sørge for at eksisterende sjøledningen meldes inn til EFS v/ Kartverket Sjødivisjonen, efs@kartverket.no slik at sjøkartet kan oppdateres.

Skal tiltaket skiltes eller merkes på annen måte for å opplyse de sjøfarende om tiltaket, er dette søknadspliktig etter havne- og farvannsloven § 10. Søknad etter havne- og farvannsloven § 10 er det Kystverket som vurderer og eventuelt gir tillatelse til.

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: <https://kystverket.no>

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

Kystverket er klageinstans for kommunale vedtak etter havne- og farvannsloven og vil følgelig ikke kommentere tiltaket konkret.

Med hilsen

Jan Morten Hansen
avdelingsleder

Tanya Boye Worsley
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Borg Havn IKS

Øraveien 27

1630

GAMLE
FREDRIKSTAD

Fiskeridirektoratet

Postboks 185
Sentrum

5804

BERGEN

Statsforvalteren i Oslo og
Viken

Postboks 325

1502

MOSS